

Medewerkers en cliënten voelen zich machteloos, bang of geïrriteerd wanneer sprake is van probleemgedrag. Probleemgedrag zelf is meestal niet direct te behandelen. Instellingen kunnen wel wat doen aan de ernst en de frequentie van probleemgedrag door het onderliggende probleem aan te pakken.

Praktische producten

Zorg voor Beter beschikt over een schat aan kennis, goede voorbeelden en handige producten die iedere organisatie kan inzetten. Profiteer hiervan en leer hoe ook jouw instelling de zorg slimmer en beter kan organiseren.

Gebruik deze producten om de omgang met probleemgedrag te verbeteren:

- **Richtlijn Probleemgedrag**
De richtlijn Probleemgedrag is ontwikkeld door Verenso (Beroepsvereniging voor specialisten ouderengeneeskunde en sociaal geriaters). De richtlijn ondersteunt specialisten ouderengeneeskunde en sociaal geriaters in het handelen bij probleemgedrag van cliënten.
- **Addendum: aandacht voor multidisciplinair oppakken probleemgedrag**
Om effectief te werken aan het terugdringen van probleemgedrag is een goede multidisciplinaire samenwerking vereist. Daarom is deze aanvulling op de richtlijn Probleemgedrag ontwikkeld.
- **Stappenplan Omgaan met Probleemgedrag**
Het stappenplan Omgaan met Probleemgedrag is bedoeld om (verzorgende) teams te ondersteunen bij de omgang met probleemgedrag van cliënten. Het doorlopen van de stappen uit het plan garandeert een systematische aanpak.
- **Zorg Zelf voor Beter lesmodule 'Omgaan met Probleemgedrag'**
Alle opgedane kennis en ontwikkelde instrumenten uit het Verbetertraject Probleemgedrag zijn verzameld in deze lesmodule. Nuttig voor organisaties die zelf aan de slag willen gaan.
- **Bewegingsprogramma tegen probleemgedrag bij dementie (BAP)**
Het Bewegings Activerings Programma (BAP) voor psychogeriatrische dementerende ouderen bestaat uit zestig verschillende bewegingsactiviteiten, zoals kegelen en bewegen op muziek. Organisaties kunnen leren hoe ze dit programma aanbieden.

Bezoek de website!

Bovenstaande producten en andere nuttige informatie over het verbeteren van de zorg vind je op de website van Zorg voor Beter: www.zorgvoorbeter.nl/probleemgedrag

Zorg voor Beter Verbetertips!

In de verschillende rondes van de verbetertrajecten van Zorg voor Beter hebben zorginstellingen de afgelopen jaren hard gewerkt om de zorg voor hun cliënten te verbeteren. Of het nu ging om de zeggenschap van cliënten, een betere decubituszorg of het beter omgaan met probleemgedrag. Hun gezamenlijke ervaringen hebben ons geleerd wat belangrijk is om verbeteringen echt voor elkaar te krijgen, te verspreiden in de organisatie én vast te houden.

Onmisbaar bij succesvol en duurzaam verbeteren:

- Wees een gemotiveerde en goede projectleider: blijf tot de klus geklaard is en deel je kennis met collega's.
- Zorg voor een actieve rol van het management.
- Communiceer duidelijk en regelmatig over plannen, voortgang en resultaten. Dan houd je anderen betrokken.
- Cliëntenparticipatie. Betrek cliënten actief bij de verbeteracties. Dat kan op veel manieren.
- Geef verzorgenden en begeleiders een duidelijke rol in het verbeterproces.
- Meet én blijf meten! Zonder regelmatige meting zie je tenslotte niet wat je verbetert.
- Verspreid en borg verbeteringen bewust en doelgericht.
- Betrek de hrm-afdeling erbij en verbeter ook via onderwijs, bij- en nascholing.
- Wees je bewust van de context: als die verandert, moet je het project misschien aanpassen.
- Maak gebruik van eerder ontwikkelde kennis en producten, bijvoorbeeld van Zorg voor Beter.

Wil je meer weten?

Kijk op Zorg voor Beter: www.zorgvoorbeter.nl

